

סוגיה י': איסור אכילה ושתייה ביום הכיפורים (3): צירוף לשיעור חיוב

*

רקע

המשנה אומרת שמשקין אינם מצטרפים עם אוכלים לשיעור חיוב, הגמ' מסבירה את הדין ומבארת מה מצטרף לשיעור.

מקורות

- א. כל האוכלין... והאי לא קא מיתבא דעתיה"
- ב. רמב"ם הל' שביתת עשור פ"ב ה"ז
- ג. שו"ע סי' תריב סע' ב ומשנה ברורה [בעיקר: סק"ד]

הסבר הסוגיה

"אמר רב פפא אכל אומצא ומילחא מצטרף... אמר ריש לקיש ציר שעל גבי ירק מצטרף".
[גמ' פ:]

הגמ' מחדשת שני חידושים:

א. מלח שלעצמו אינו ראוי לאכילה מצטרף להשלמת השיעור, כיוון שהוא נאכל יחד עם המאכל.

ב. רוטב מוגדר כמשקה ואף על פי כן מצטרף להשלמת שיעור הירק, כיוון שהוא אכשורי אוכלא.

מפשטות הגמ' האומרת "כל אכשורי אוכלא אוכלא הוא" – משמע שחידושים אלו נאמרו בכל דיני אכילה, אבל הגמ' בחולין [קכ.] אומרת שציר שעל גבי ירק מוגדר כמשקה, ורק ביום הכיפורים הוא מצטרף לשיעור אוכלים כיוון שהוא מצטרף לירק לייתובי דעתיה.

הלכה

השו"ע [סי' תריב סע' ב] פוסק שמלח מצטרף עם בשר וציר עם הירק. המשנה ברורה [סק"ד] מוסיף שיין השרוי בפת מצטרף לשיעור כותבת הגסה.